

revija za mlade! ★ 3/09 ★ zima 2009

2009

Klikni na
interaktivne
povezave!

EURO 26
ima novo ime
↓
E:KAR +ica

SPEDENAJ SI FINANCE

ZIMSKE NORICE, OUTDOOR FRIZI,
& RECIKLIRAN BOJIC



NEKONČNO

AVANTURISTIČNO

NEPOZABNO

DOBRO

NOVO LETO

2010

želi ekipa

Ej!KArtica
EVROPSKE KARTICE ZA MLADE



POSTANI **Ej!KArtica** DEDEK MRAZ!

NIČ TE NE STANE, LAHKO PA PODPREŠ PROGRAME ZA MLADE!

Če si tudi ti davčni zavezanec, potem imaš po zakonu možnost nameniti 0,5 % svoje dohodnine kakšni družbeno koristni organizaciji.

0,5 % DOHODNINE JE DRAGOCENA POMOČ KARTICI ZA MLADE

Tudi mi, ki ustvarjamo program evropske kartice za mlade Ej!KArtica (prej EURO<26), smo organizacija, upravičena do teh donacij. Če se odločiš delček dohodnine darovati za razvoj programov za mlade, zaradi tega ne boš plačal več dohodnine (gre za del dohodnine, ki bi sicer pristal v državnem proračunu), nam pa bo to zelo pomagalo pri izvajanju programa.

IN KAKO LAHKO POSTANEŠ DEDEK MRAZ?

Tako, da sporočiš Davčni upravi RS, da del dohodnine (največ 0,5 %) nameniš za donacijo. Najbolj preprost način za to je, da v **obrazec** na www.EjKArtica.si dodaš svoje podatke, natisneš obvestilo in ga podpišeš ter ga odpošlješ ali odneseš na **davčni urad**.

Že sedaj se ti zahvaljujemo za tvojo podporo, še posebej, če boš donacijo priporočil tudi prijateljem in staršem.

Zahtevo za namenitev dela dohodnine za donacijo lahko Davčni upravi posreduješ kadarkoli, letos pa je čas še do **31. decembra 2009**.

kazalo

26!

Ej!KArtica novice

Ej!KArtica projekti
Ej!KArtica popusti
Ej!KArtica natečaji

11

na tihih
smučarski vlaki

12

16

hokus-fokus

mali vodnik po štipendijah
ko brez kredita ne gre
evro na evro ... dobiček?
spletno praznjenje denarnice



eko
recikliraj božič!

14

13

gravitacija

iščeš službo? najdi jo!



15

moveit!

v Kranjsko Goro!

kult+glasba!
nova glasba

17

16

kult+ura

dogodki po Sloveniji
dogodki po Evropi

kult+knjige
iz knjige v film

18

19

klikogram

znanje na
konicah prstov

- ★ Revija 26! izhaja v okviru programa Ej!KArtica - evropske mladinske kartice (do septembra 2009 imenovane EURO<26) in je namenjena vsem mladim do 30. leta.
- ★ REVILJA 26! / 26! MAGAZINE ★ št./no. 3/09 ★ IZDAJATELJ/PUBLISHER: MOVIT-EURO<26, Gosposvetska 10, Ljubljana, Slovenija
- ★ ODGOVORNA OSEBA/MANAGING DIRECTOR: Janez Plevnik ★ UREDNIK/EDITOR: Mojca Opara ★ OGLASNO TRŽENJE/ADVERTISING: info@ejkartica.si, tel: 01 23 22 312, www.ejkartica.si ★ OBLIKOVALJE/DESIGN: Nina Hočevar ★ NASLOVNICA/COVER PHOTO: pandaquatic, DeviantArt
- ★ LEKTORIRANJE: Špela Janežič
- ★ MOVIT - EURO<26, Slovenija, je član organizacije EYCA, priznane s strani Sveta Evrope. Mnenja in stališča avtorjev člankov ne odražajo vedno stališč uredništva in organizacije. ★ Razvid medijev MK: 1168

HEJ!

Pred tabo je tretja spletna številka revije **26!** v listajoči se obleki, ki omogoča tudi interaktivne povezave na strani, kjer lahko dobiš več informacij o določeni temi. Tako da kar miško v roke in podrobno razišči revijo (povezave se včasih skrivajo tudi pod slikami in pod poudarjenimi besedami).

NOVO IME ★ EJKARTICA

EJKArtica – evropska kartica za mlade je novo ime kartic EURO<26, ki bodo še naprej omogočale popolnoma iste popuste.



NOV LOGO

EJKArtice imajo tudi nov logotip evropskih kartic za mlade.

NOV SPLETNI NASLOV ★ www.EJKArtica.si

Tudi spletna stran www.euro26.si ima nov spletni naslov: www.EJKArtica.si in nov e-mail naslov: info@EJKArtica.si.

KdoKajKjeZakajže? Odgovore na vsa mogoča vprašanja dobiš na www.EJKArtica.si.

EJKARTICA ★ KMALU DO 30. LET!

Zveza evropskih mladinskih kartic EYCA se je odločila dvigniti starostno mejo za imetnike Evropskih mladinskih kartic (do sedaj poznanih kot EURO<26) **na 30 let!** V nekaterih državah to že velja od letos. V Sloveniji si ekipa EJKArtic prizadeva to urediti čim prej, seveda pa je vse odvisno od odločitve partnerjev, ki omogočajo popuste in ugodnosti. Ko bo vse skupaj dokončno, bo ekipa EJKArtice vse mlade, ki bi jih sprememba utegnila zanimati, obvestila o veseli novici. Kartice bodo gotovo prišle prav v dodatnih štirih letih, sploh zato, ker niso vezane na status (študent, dijak, zaposlen), ki po 26. letu pogosto ni več študentski. Več informacij na www.europeanyouthcard.org.

EKIPA EJKARTICE NA ŠTUDENSKI ARENI

Na Študentski areni, ki se je dogajala od 13. do 15. oktobra 2009, je ekipa EJKArtice organizirala nagradno igro s super nagradami kot je **iPOD Touch, potovanje z vlakom v Prago za 2 osebi, SŽ-EJKArtice in majice EJKArtica**. Sodelovalo več kot 1100 obiskovalcev Študentske arene. Nagrajenci so bili obveščeni po pošti in so objavljeni na www.EJKArtica.si. Čestitamo!

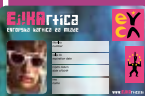
EJKARTICA ★ EVROPSKA KARTICA ZA MLADE

Kaj že to je? Verjetno ti je bolj poznana pod imenom EURO<26, ki je bil v uporabi do septembra 2009. Če se pogosto voziš z vlakom in nimaš več kot 26 let (pa če imaš status ali ne), potem ti bo prav prišla **partnerska SŽ-EJKArtica** (prej SŽ-EURO<26), ki ti nudi 30 % popust na vlakih po Sloveniji, 25 % RAILPlus popust in še 100.000 drugih popustov po Evropi. Pa da ne bi naštevali, odsurfaj na www.EJKArtica.si in si v iskalniku poišči pravi popust zase! Poleg hudih popustov so ti na voljo razni natečajji, nagradne igre, mednarodni projekti za mlade in druge aktivnosti.

In če se ne voziš veliko z vlakom? Potem bo **osnovna EJKArtica** (prej EURO<26) prava zate, saj nudi vse zgoraj naštet, razen popusta na vlakih po Sloveniji in RAILPlus popusta. Se posebej prav ti bo prišla, če nameravaš potovati po Evropi – poglej na www.europeanyouthcard.org. Kar 41 evropskih držav ti omogoča lažje in predvsem cenejše popotovanje.

Več informacij o popustih doma in v tujini ter o prodajnih mestih: www.EJKArtica.si.

Torej, mednarodni projekti in nagradni natečajji za mlade, informacije o dogodkih, več kot 100.000 popustov po Evropi in Sloveniji, gratis rezervacija prenočišč Hostelworld ... vse to je mogoče samo z dvema mladinskima karticama:



8,35 EUR

★ **EJKArtica** (prej EURO<26): osnovna kartica nudi vse zgoraj naštet



18 EUR

★ **SŽ-EJKArtica** (prej SŽ-EURO<26): partnerska kartica nudi vse, kar ima osnovna, in še:
- **30 % popust** na vlakih po Sloveniji ter
- **25 % RAILPlus** popust na vlakih med najmanj dvema državama!

RAILPLUS

EKIPA EJKARTICE NA FACEBOOKU!

Čisto sveže, še tople novice o EJKArticah, projektih, reviji 26!, nagradnih igrah, novih popustih ali pa samo našem vsesplošnem navdušenjem nad celim vesoljem te čakajo takoj, ko postaneš oboževalec Facebook strani EJKArtica. Si za? Klikni na:



EJKArtica - kartica za mlade na Facebooku





ALI VEŠ, DA:

- ★ je tvoja kartica EURO<26 še vedno uporabna do datuma veljavnosti na kartici?
- ★ lahko s svojo kartico koristiš popuste po vsej Sloveniji (www.EJKArtica.si)?
- ★ je tvoja kartica še kako uporabna tudi v tujini (www.europeanyouthcard.org)?
- ★ redno skrbimo za nove super popuste?

NATEČAJ 'SVET PO OKUSU MLADIH'

Sodeluj na spletnem natečaju, ki poteka v okviru projekta **ZavednoMLADI**, in si prisluži **kul nagrado**! Vse kar moraš narediti, je, da nam sporočiš, kakšen bi bil po tvoje svet po okusu mladih, če bi imeli mladi več moči za odločanje o pomembnih zadevah. Svojo idejo zapakiraj v obliki **fotoke, filmčka, animacije ali drugega audio/vizualnega prispevka** z ustreznim sloganom ali razlago. Nato svoj kreativni izdelek objavi v spletni galeriji na www.EJKArtica.si - časa imaš do **31. januarja 2010**. Potem bo od 1. do 22. februarja 2010 potekalo **spletno glasovanje**. Podrobnosti si preberi v **pravilih sodelovanja**. Več o tem na **zadnji strani**.

REZERVACIJE PRENOČIŠČ HOSTELWORLD

EJKArtice nudijo tudi možnost brezplačne rezervacije prenočišč HOSTELWORLD po celem svetu (samo preko spletne strani www.EJKArtica.si). Za potrditev rezervacije je potrebno poravnati predplačilo (10 % cene nočitve) s kreditno kartico. Ostalih 90 % plačaš ob prihodu v prenočišče.

www.EJKArtica.si/hostelworld

WWW.EUROPEANYOUTHCARD.ORG ★ Potuješ?

Pred potjo preveri na www.europeanyouthcard.org (prej www.euro26.org), kje lahko izkoristiš popust pri prevozi, v hostlih, restavracijah in pri drugih za popotnika pomembnih zadevah! Vseevropska spletna stran Evropske mladinske kartice je namenjena vsem imetnikom teh kartic po Evropi in tudi vsem ostalim, ki so stari manj kot 26 let (ponekod 30 let) in želijo vedeti več o 100.000 popustih, ugodnostih in aktivnostih Evropske kartice za mlade. Vse Informacije so v angleščini.

www.europeanyouthcard.org

TRAFO

NAGRADNI NATEČAJ TRAF0

Odkrij Trafo – nov interaktiven portal za mlade, ki odpira oči, razširja obzorja in ve skoraj vse! Prispevaj svoje ideje, povej zgodbo, objavi video ali fotko in zadeni super multimedijske nagrade! **Do 31. januarja 2010!** Več o tem na **zadnji strani**.

TOP ZIMSKI POPUSTI ★ Slovenija

INFO: www.EJKArtica.si/sl/popusti

★ Hotel Cerkno	30 % na nočitev z zajtrkom
★ Alpe Šport Vančar	15% na sankanje v Bovcu
★ Hoteli v Kranjski Gori	15 % na polpenzion (hoteli Alpina, Grand hotel Prisank, Larix in Špik)
★ Penzion Stare	15 % na namestitev v Bohinju
★ Eskimska vas Krvavec in Rogla Novo!	10 % na namestitev (od decembra do konca marca)
★ Apartmaji Tubej na Koblj	10 % na nočitve (nad 3 dni), smučarske karte, šolo smučanja, snežni rafting, izposoja sani, smuči in koles
★ Zadruga Avantura	10 % na dnevno in nočno sankanje v Bovcu (razen v soboto)
★ SČD Sava	10 % na snowrafting in program turnega smučanja
★ Raj Jezersko	10 % na sankanje

TOP EVROPSKI POPUSTI ★ Švica INFO: www.euro26.ch, www.europeanyouthcard.org

Portes du Soleil	15 % na dnevne in večdnevne smučarske karte – karta mora biti kupljena v Švici!
Gstaad Mountain Rides	10 % na dnevne in večdnevne smučarske karte – karta velja na 63 vlečnicah in 250 km progi!
Brigels Waltensburg Andjast	10 % na dnevne in večdnevne smučarske karte
Davos Klosters Mountain	10 % na dnevne in večdnevne smučarske karte
Flims Laax Falera	10 % na dnevne smučarske karte
Saas-Fee Bergbahnen AG	10 % na dnevne in večdnevne smučarske karte



foto: same same (Flickr)

POGOLBLENENA TEMA IS LEVI S STIPENDIJS

BOURSA

Finance, strašljiva tema, ki te hote ali nehote sreča na poti zapuščanja domačega gnezda. V svetu materializma je obvladovanje le-teh pomembna večšina, brez pravih informacij pa nastane le kup zamujenih priložnosti ali pa nočna mora, ki marsikomu ne da spati.

Bi o tem raje drugač? Če se prav kmalu ne vrnemo v zlata leta, ko si za vrečo žita dobil enega zajca, je čas za razmišljanje o stanju na bančnem računu in stremenje k večmestnim številkam kar pravi. Obstajajo namreč orodja, ki ti lahko olajšajo življenje, le prav jih moraš znati uporabiti. Ne, ni ti treba biti ekonomist po srcu in duši, tudi ni treba, da je tvoj oče hodeča denarnica. Za optimističen pogled na bankomat in lažje dosegljive dobrine in izkušnje obstaja kar nekaj bližnjic. Hej, ena od njih je vendar tudi Ej!Kartica, ki tudi pripomore k boljšemu počutju tvoje denarnice.

Če se torej sprašuješ, kako pripraviti izmuzljivo **štipendijo**, da skoraj vsak mesec skoči v tvoj žep, kako ukrotiti zmaja, ki se mu reče **borza**, kako premagati adrenalinski park študentskih **kreditov** in kako spraviti svoje težko prislužene evre čez pasti **spletnega nakupovanja**, te kar nekaj odgovorov čaka na naslednjih straneh. Kaj vendar čakaš, čas je denar, le hitro klikni naprej. ★

2a na vlak
ali potep s tabo
že 100 LE+! EVRA 225

MALE VOJNIK PO ŠTIPENDIJAH

NEKATERIM POMEI NEVADDMESTLJIV VIR PRIHODKA IN POGOJ ZA NADALJEVANJE IZOBRAŽEVANJA, NEKATERIM ŽEPINO, NEKATERIM DOKAZ ZA USPEH. ZA KATERE ŠTIPENDIJE LAHKO SPLOH ZAPROSIS V SLOVENIJI? KDO JIH RAZPISUJE IN KAKŠNI SO POGOJI?

V Sloveniji so najbolj znane naslednje štipendije (več podatkov o njih najdeš **tukaj**):

ZOISOVA ŠTIPENDIJA

'Najslavnejša' med štipendijami v Sloveniji je Zoisova. Pridobi jo lahko dijak ali študent, ki je bil v šoli prepoznan kot nadarjen učenec/dijak. Pripada tudi zlatim maturantom ter študentom s povprečno oceno vsaj 8,5 ali tistim, ki so glede na povprečno oceno uvrščeni med najboljših 5 odstotkov v svoji generaciji.

REPUBLIŠKA ŠTIPENDIJA

Republiško štipendijo lahko pridobijo vajenci, dijaki in študenti. Je oblika državne pomoči tistim, ki se zaradi izrednih materialnih razmer ne bi odločili za šolanje.

KADROVSKA ŠTIPENDIJA

Kadrovske štipendije dodeljujejo delodajalci študentom oziroma dijakom navadno v zameno za to, da se štipendisti pravno zavežejo, da bodo po koncu študija določeno število let delali zanje, če bo delodajalec takrat to želel.

Poleg teh štipendij obstaja še kopica drugih. Lahko se na primer obrneš na fundacijo **Ad Futura**, ki ti bo postregla s podatki o razpisih za

mednarodno mobilnost ter te usmerjala do razpisov Javnega sklada RS za razvoj kadrov in štipendije.

Za pravnike in ekonomiste je prav gotovo dobrodošel podatek, da **Banka Slovenije** vsako leto razpisuje štipendije za podiplomski študij teh dveh smeri.

S finančno pomočjo **Cmepiusa** lahko doživiš nepozabne izkušnje v tujini kot Erasmus študent ali pa se odpraviš na prakso.

Če boš skozi leto sledil razpisom **Znanstvene fundacije**, morda ujameš kakšno od njihovih štipendij.



Štipendija ni nekaj nedosegljivega. Vendar vedi, da te ne bo poiskala sama. Sledi informacijam, pazi na prijavne roke in zaupaj v svoje znanje ter sposobnosti. ★

Poišči tudi druge informacije na spletu ali se osebno pozanimaj o programih štipendiranja, ki jih razpisujejo:

- ★ **Univerza v Ljubljani KLIK!**
- ★ **Univerza v Mariboru KLIK!**
- ★ **Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije KLIK!**
- ★ **Ministrstvo RS za kulturo KLIK!**
- ★ **Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo KLIK!**
- ★ različne zasebne ali državne fundacije - Fundacija akademika dr. Antona Trstenjaka, Fundacija Ana, Ustanova Primorska znanstvena fundacija, Slovenska znanstvena fundacija, Izobraževalna fundacija Pomurja, Fundacija Ajda pri Kmečki družbi, Študijski razvojni sklad Ekonomske fakultete, Sklad dr. Franca Munde, Ustanova Gallus (štipendije na glasbenih akademijah)...
- ★ občine, lokalni študentski klubi ...

Ko brez kredita

ŠTUDIJ DOMA ALI V TUJINI, TEČAJI, SEMINARJI, NAJEM STANOVANJA, NAKUP PRVEGA AVTOMOBILA ALI NORO DOBRE POČITNICE SO LE NEKATERI IZMED TISTIH DOGODKOV, S KATERIMI PRIDOBIS NEPOZABNE IZKUŠNJE ALI KONČNO SAMOSTOJNOST, Vendar na žalost zahtevajo precejšnje finančne vloške.

Ker pa skozi študentska/dijaška leta denarja ni praktično nikoli preveč, prej premalo, ti pa se svojim načrtom nočeš odpovedati, velja pregledati ponudbo kreditov, ki so namenjeni študentom in dijakom.

Na slovenskem bančniškem trgu obstaja precej pestra ponudba študentskih kreditov vseh vrst, od splošnih (nenamenskih) do takih, namenjenih študiju ali kakršnemu koli drugemu specifičnemu cilju (namenski kredit), kratkoročnih in dolgoročnih ter zavarovanih in nezavarovanih kreditov, ki pa so vedno prilagojeni finančnemu položaju študenta ali dijaka (dijaške kredite ponujata na primer Banka Koper in SKB banka).

ŠTUDENSKI KREDITI

Poglavitne prednosti študentskih kreditov so pri različnih bankah podobne:

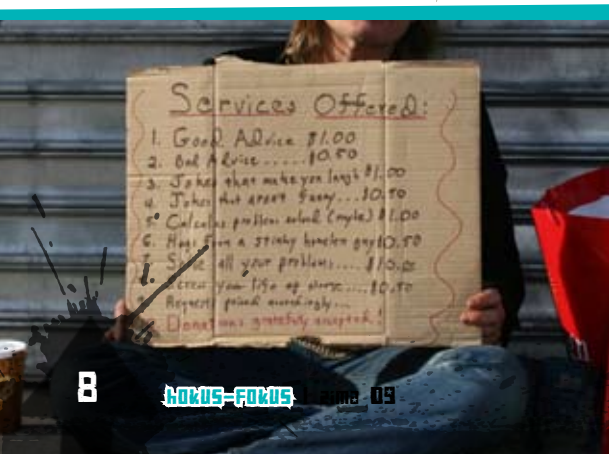
★ **Obrestne mere** in **stroški odobritve** so različni glede na čas odplačila in višino kredita, vendar pa so v primerjavi z 'običajnimi krediti' precej nižji. Tako lahko za najem študentskega kredita pričakuješ od 5 do 15 evrov stroškov odobritve (enkratno plačilo) in 5 do 6 odstotkov obrestne mere. Ponavadi gre za nominalne obrestne

mere, kar pomeni, da se med odplačevanjem kredita le-te ne spreminjajo in tako mesečni obrok ostaja enak skozi celotno kreditno obdobje. Občasno se določi minimalni znesek mesečne obveznosti, ki na primer pri Novi Kreditni banki Maribor znaša 32 evrov in pri Abanki 20 evrov (izračun na podlagi preteklih mesečnih prilivov).

★ Kredit lahko najameš **z ali brez zavarovanja**. Slednji ti je dostopen (na primer pri Novi Ljubljanski banki), ko prejemaš redne prilive (štipendija) ali če imaš vsaj 6 mesečnih prilivov iz dela prek študentskega servisa. Zneski nezavarovanih kreditov so sicer vedno nižji od zavarovanih in znašajo okrog 2000 evrov. In kako zavarovati kredit, če nimaš rednih mesečnih prilivov? Obstajajo različne možnosti – zavarovanje s pomočjo porokov (npr. starši), zavarovanje pri izbrani zavarovalnici, z zastavitvijo vrednostnih papirjev in podobno.

★ Dolžine **odplačilnih dob** so različne in odvisne predvsem od vrste in višine kredita ter seveda banke, pri kateri kredit najameš. Trajajo lahko od enega meseca pa vse do pet let. Po navadi so višji zneski in daljše odplačilne dobe namenjeni predvsem študentom višjih letnikov in absolventom. Zanimivo je, da je v primeru študentskega kredita NLB odplačilo mogoče tudi po poteku statusa študenta.

★ **Dokumenti**, ki jih po navadi potrebuješ za pridobitev kredita, so osebni dokument, davčna številka, potrdilo o statusu študenta in odločba, če prejemaš štipendijo, ter seveda izpolnjena vloga, ki jo po navadi najdeš kar na spletni strani banke. Kredit določene banke lahko pridobiš le, če pri tej banki odpreš študentski račun, prek katerega potem kredit tudi odplačuješ.



NE GRE ...



★ Slednje vpliva tudi na **dolžino samega postopka**, ki pa je odvisna tudi od tega, ali banki pravočasno dostaviš vso potrebno dokumentacijo (v primeru namenskega kredita je na primer treba pokazati, da boš najeti denar dejansko porabil za izbran namen, recimo plačilo šolnine, kar dokazuješ z računom). V najboljšem primeru ti lahko kredit odobrijo že v enem dnevu.

★ Za lažjo primerjavo med različnimi možnostmi večina bank ponuja tudi storitev **informativnega izračuna**, ki ti prikaže, kako točno bo tvoj kredit videti v praksi.

NAJUGODNEJŠI ŠTUDIJSKI KREDIT

Na področju študijskih kreditov zelo ugodne možnosti ponuja **Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije**, ki kredite za dodiplomski in podiplomski študij v tujini in doma podeljuje od oktobra 2009 naprej. Pogoji kreditiranja so izjemno ugodni (potrebno je le slovensko državljanstvo in status študenta), zneski in dolžina odplačevanja odvisna od vrste in dolžine študija, odobritev kredita precej hitra, kljub temu, da o podelitvi kredita sklad ne odloča popolnoma samostojno,

ampak prejeto dokumentacijo posreduje v odobritev banki.

Dokumentacija, potrebna za najem kredita, je na voljo na straneh sklada ali na sedežu le tega. In še to, naslednji rok za prijavo je **2. julija 2010** oz. do porabe sredstev.

STANOVANJSKI KREDITI

Druge vrste kreditov, ki so prav tako zanimivi za mlade, so **stanovanjski krediti**, ki so namenjeni nakupu, gradnji ali obnovi nepremičnin (v primeru NLB), plačilu prispevkov pri gradnji ali nakupu oziroma reševanju drugih stanovanjskih vprašanj (na primer pridobivanje potrebnih soglasij). Tudi v tem primeru gre za nizke obrestne mere, ki so lahko nominalne, občasno pa sestavljene iz Euribora (obrestna mera Evropske monetarne unije) in Libora (obrestna mera, ki jo uporabljajo velike mednarodne banke v Londonu) ali fiksnega prabitka. Po navadi gre tu za višje vsote in daljše odplačilne dobe, najmanjša mesečna obveznost pa je vezana na višino rednih povprečnih mesečnih dohodkov (lahko znaša od 1/3 do največ 2/3 zakonsko določenega minimalnega zneska osebnega dohodka). Stanovanjski kredit je vedno treba ustrezno zavarovati: mogoče je uporabiti zgoraj omenjene načine

zavarovanja ali zastaviti samo nepremičnino. Slednje je zelo priročno (in seveda hkrati precej tvegano), saj predvsem v primeru gradenj in obnov omogoča takojšnje izplačilo 100-odstotnega zneska kredita.

Različne ugodnosti (na primer izbiro med različnimi vrstami obrestnih mer) na področju stanovanjskih kreditov ponuja tudi **Stanovanjski sklad Republike Slovenije**; gre predvsem za dolgoročna stanovanjska posojila (najdaljša doba odplačila je 15 let), ki pa lahko krijejo največ 80 odstotkov stroškov pogodbene cene stanovanja.

SMS-KREDITI

ln še opozorilo: izogibaj se »**SMS-kreditom**«, ki s hitrim dostopom do manjših zneskov denarja naslavljajo predvsem mlade. Kar se po navadi zamolči, so izjemno visoki stroški najema kredita; obrestne mere lahko narastejo tudi do 650 odstotkov obrestne mere. ★

- ★ www.jvnsklad-kadri.si
- ★ www.stanovanjskisklad-rs.si
- ★ www.zps.si
- ★ www.nlb.si
- ★ www.skb.si
- ★ www.banka-koper.si
- ★ www.abanka.si

MENICE, KOTACIJE, OBVEZNICE, DELNICE, VZAJEMNI SKLADI IN PODOBNO ZA POPOLNE ZAČETNIKE NA PODROČJU BORZNIŠTVA PREDSTAVLJAJO PRECEJŠEN IZZIV. KLJUB TEMU PA TRGOVANJE Z VREDNOSTNIMI PAPIRJI POSTAJA ČEDALJE PRIVLAČNEJŠA MOŽNOST TUDI ZA MLADE.

Ampak kako, kje vlagati in kaj je treba vedeti? Najprej je treba spoznati sam borzni trg. Ta je razdeljen na:

- ★ trg delnic (prva, standardna in vstopna kotacija),
- ★ trg obveznic,
- ★ trg investicijskih kuponov,
- ★ trg investicijskih družb (trgovanje z delnicami investicijskih družb) ter
- ★ trg strukturiranih produktov – certifikati, nakupni boni, pravice in zakladne menice (naložba, za največ eno leto, v državne vrednostne papirje).

DELNICE IN OBVEZNICE

Pri **delnicah** gre za lastniški vrednostni papir, kar pomeni, da ima njihov lastnik pravico odločanja o poslovanju družbe, katere delnice poseduje, in sicer v relativni višini svojega lastniškega vložka. Pravico ima tudi do sorazmernega deleža od dobička, ki ga podjetje ustvari (dividenda), in do ustreznega deleža podjetja, če gre le-to v stečaj.

Obveznica je po drugi strani dolžniški vrednostni papir, kjer si izdajatelj obveznice denar izposoja, kupec pa denar posoja. Glavna razlika med delnicami in obveznicami je, da lastnik slednjih nima možnosti soddločanja pri poslovanju podjetja.

PORTFELJ IN SKLADI

Pri vlaganju je pomemben koncept **portfelja**, kjer gre za skupek oziroma kombinacijo naložb v različna podjetja, sektorje, dejavnosti, delnice in obveznice. Cilj, ki naj bi ga vsak vlagatelj zasledoval pri oblikovanju svojega portfelja, je čim večja razpršenost naložb v različnih podjetjih, panogah, državah, geografskih regijah, saj je tako mogoče omiliti tveganje oziroma se izogniti pretiranim izgubam.

Razpršenost pa poleg omilitve tveganja prinaša tudi povečanje stroškov vlaganja, kar pa lahko omilimo z vlaganjem v **vzajemne sklade**. Gre za varčevanje z vlaganjem v različne vrednostne papirje, te naložbe pa potem upravlja druga entiteta, po navadi banka. Po opravljenem vložku vlagatelj pridobi vrednostni investicijski kupon, ki beleži enote premoženja.

KOTACIJE

Pomemben koncept borzništva so tudi **kotacije** (segmenti trga delnic). Vstopna kotacija je primerna predvsem za delnice novih in mladih podjetij. Standardna kotacija je namenjena delnicam družb, ki izpolnjujejo določene zahteve po velikosti in

razpršenosti. Prva kotacija pa predstavlja najelitnejši del trga delnic in je tako namenjena družbam, ki najbolj izstopajo po obsegu kapitala, velikosti in transparentnosti poslovanja; sem spadajo npr. Gorenje, Intereuropa, Krka ...

BORZA BREZ TVEGANJA

In kako brez tveganja do prakse iz trgovanja na borzi? **Študentska borza**, projekt, ki se izvaja v okviru ŠOU-a v Ljubljani, ponuja idealna orodja. Nudi ti možnost vsestranskega izobraževanja na borzniškem področju (seminarji, delavnice, predavanja) ter možnost fiktivnega trgovanja (s pomočjo interneta) s slovenskimi vrednostnimi papirji. Trgovanje poteka po sistemu pravil, izjemno podobnemu tistemu pravemu borzniškemu trgovanju. Ob predhodni registraciji lahko na strani študentske borze sodeluje vsakdo (tudi brez statusa študenta). ★

★ www.financninasveti.si
★ www.ljse.si



LE ČEMU BI ČLOVEK ŽIVČNO TAVAL PO PREPOLNIH TRGOVSKIH CENTRIH, ZAMAM ČAKAL NA POMOČ VSE MANJ USTREŽLJIVIH PRODAJALCEV IN ZA POVHU ŠE PRAV NIČ ZMAGOVITO STAL V PREDOLGI VRSTI Z VOZIČKOM ZA NJIM STOJEČEGA POTROŠNIKA V LEDVENEM PREDELU?

Res, čemu, če pa je vse to toliko lažje opraviti prek ene najkrasnejših pogruntavščin modernega sveta - spleta?

Vse bi bilo seveda lepo in prav, če ne bi na uporabnika spletnega nakupovanja prežalo toliko ukan in pasti. Seveda pa nista v pomoč niti pogubna človeška nevednost in zakrnel nagon po branju drobnega tiska.

'DIGITALNE' PRAVICE

Za začetek premalokrat objavljene pravice potrošnikov:

- ★ **Pravica, da lahko (vsaj) 7 dni po prejemu izdelka odstopiš od pogodbe** (pisno, dimni signali niso dovolj), četudi z izdelkom ni nič narobe. Če trgovec s to pravico ne seznanja vnaprej, se rok podaljša na tri mesece, ta pravica pa ne velja pri npr. nakupu avdio- ali videoposnetkov ter računalniških programov, če te premami radovednost in že odpreš varnostni pečat. Izdelek moraš vrniti nepoškodovan (izgovori, kot je »Nanj se je usedel sosedov slon«, niso OK) in v roku.
- ★ **Po elektronski pošti moraš dobiti potrdilo o prejemu naročila.**
- ★ **Pravica do čistega poštnega nabiralnika** ali drugače

– reklamno pošto lahko prejemaš le, če obkljukaš temu namenjeno okence. Če te reklamna elektronska pošta spravlja ob živce, je to dobro sporočiti trgovcu; če te ne upošteva, se obrni na tržno inšpekcijo.

Več podrobnosti pa v drobnem tisku ... Hec, klikni **tukaj**.

SPLETNE UKANE

Še o zlovesčih ukanah, v katere se lahko ujameš v želji lažodnejše potrošiti evro ali dva. Naletiš lahko na lažno spletno trgovino. Na las je podobna pravi, v ozadju pa se skriva heker. Podvig se lahko klavrno konča, zato nekaj nasvetov, da temu ne bo tako:

- ★ Prava spletna trgovina ne skriva podatkov, torej ne bi smelo biti pretežko preveriti, kje ima **sedež**, s čim se ukvarja in kako priti v stik z njimi. Običajno ima za elektronsko pošto in spletno stran isto domensko ime.
- ★ Prav nič škode ne bo, če preveriš, ali prenos podatkov poteka v varnem načinu. Ne, to ni, ko zraven tebe stojita dva varnostnika, ampak kadar se pri večini brskalnikov v

spodnjem desnem kotu okna prikaže ključavnica, besedilo v naslovni vrstici brskalnika pa se mora začeti s **https://** in ne zgolj s **http://**. Z dvojnim klikom na ključavnico lahko preveriš avtentičnost strani, kaj se ti pokaže, pa je odvisno od brskalnika, ki ga uporabljaš.

- ★ Preden začneš vneto vpisovati ime, priimek, številko noge in predvsem plačilne kartice, se prepričaj, da si pristal na želeni strani.

Če imaš še dovolj poguma za spletno

nakupovanje, ti morda pomaga imenik spletnih trgovin na tej povezavi: **www.trgovine.net**. Če ne, pa nič hudega, kakšen fizični napor ob lajšanju denarnice tudi ne bo škodil. ★



Želiš vedeti še več?

- ★ **Nasvet za net (ZPS): KLIK!**
- ★ **Safe.si: KLIK!**
- ★ **Evropske »digitalne« pravice (Evropska komisija): KLIK!**
- ★ **Multimedijski prispevki o varstvu podatkov (Informacijski pooblaščenec): KLIK!**

SMUČARSKI VLAKI



PRIVOŠČI SI IZLET Z VLAKOM NA SNEŽNE STRMINE! ZA PREVOZ NEPOSREDNO NA SMUČIŠČE JE POSKRABLJENO, SMUČARSKÉ VOZOVNICE BODO ŽATE UGODNEJŠE, PREVOZ SMUČARSKÉ OPREME NA VLAKU PA JE BREZPLAČEN. KAJ ŠE ČAKAŠ?

Smučarski vlaki Slovenskih železnic bodo tudi letos, seveda ob primernih snežnih razmerah, vozili do Koble in Pohorja.

KOBLA

Kobla je edino smučišče v Sloveniji, do katerega prideš kar z vlakom – brez dodatnega prevoznega sredstva. Prve žičnice se začnejo že na robu Bohinjske Bistrice, urejena je izposoja smučarske opreme, na voljo so tudi smučarske šole in proga za sankanje. Poseben smučarski avtobus bo povezal Bohinjsko Bistrico z Voglom. Smučarski vlak do Koble oziroma Bohinjske Bistrice in nazaj vozi ob primernih snežnih razmerah ob sobotah, nedeljah in praznikih iz Ljubljane. Do Bohinjske Bistrice vodijo vsak dan tudi železniške povezave iz Nove Gorice, v času ugodnih snežnih razmer pa je na voljo še poseben smučarski vlak iz Divače. Z nakupom vozovnice za

smučarski vlak pa so dnevne smučarske vozovnice za 10 odstotkov cenejše.

POHORJE

Mariborsko Pohorje je z vlakom in z zagotovljeno avtobusno povezavo do pohorske vzpenjače dostopno tako ljubiteljem dnevne kot nočne smuke. Povratna vozovnica za vlak omogoča nakup smučarskih kart (na blagajnah pohorskih smučišč) po ugodnejših cenah.

Obiskovalci priljubljene tekme za zlato lisico se lahko na ogled odpravijo s posebnimi vlaki in ugodnimi cenami. Vstopnice za posamezno tekmo (veleslalom in slalom) bodo na prodaj pri blagajnah Info centra Ljubljana ter na železniških postajah Maribor in Celje. Dodatne informacije o ponudbah smučarskih vlakov na potnik.info@slo-zeleznice.si in na železniških postajah. ☆

NIZKOCENOVNE ŽELEZNIŠKE PONUDBE

Ali veš, da obstaja cela paleta destinacij, do katerih lahko z vlakom iz Slovenije potuješ po res izjemno nizkih cenah? Potovanje v eno smer iz Ljubljane te bo na primer stalo: do **Benetk** 15 EUR, do **Beograda** 25 EUR, do **Budimpešte** 29 EUR, do **Dunaja, Züricha** in **Prage** 29 EUR, do **Salzburga** 19 EUR, do **Münchna** 29/39 EUR in do **Frankfurta** 49 EUR. Število vozovnic po posebnih **nizkocenovnih ponudbah** (Smart, Spar in Special) je omejeno in velja za 2. razred. Vozovnice veljajo za dan in vlak, za katerega so bile izdane.

Za skupinska potovanja (najmanj 6 oseb) v **Avstrijo** in na **Hrvaško** je mladim do 20 let na voljo posebej **ugodna ponudba**, in sicer **70 % popust** na redno ceno za potovanja z vlakom v 2. razredu.

IŠČEŠ SLUŽBO?

NAJDI JO!

ČE SI TUDI TI EDEK IZMED ISKALCEV PRVE ZAPOSLITVE, POTEM IZKORISTI LEVJI SKOK – PODPORNKO OKOLJE ZA PRVE ISKALCE ZAPOSLITVE! ORGANIZIRAJ SE, AKTIVIRAJ SE IN POIŠČI SVOJO PRILOŽNOST NA TRGU DELA!

KAKO JE DANES BITI MLAD?

Mladi v Sloveniji težko najdejo prvo službo. Nimajo izkušenj, soočeni so s predsodki, ovirajo pa jih tudi ekonomska kriza in slabo razvite podpirne dejavnosti. Tudi prehod iz otroštva v odraslost je zahteven. Obdobje mladosti se zato podaljšuje in mladi se vse kasneje ekonomsko osamosvajajo. Eden izmed ključnih in najzahtevnejših prehodov je prehod iz šolanja v svet dela.

Mladi tudi prevzemajo breme starajočega se prebivalstva in so čedalje bolj sami odgovorni za oblikovanje svojega življenja. Čeprav so mladi ključni za razvoj družbe, so najmanj zaščiten segment delovne sile. Odvisni so od pritiskov trga dela, izobraževalnega sistema, sistemov socialnega varstva itd.

Mladi večinoma dobijo dela za določen čas, kar jim ne omogoča socialne varnosti, ne morejo se osamosvojiti, si ustvariti družine in plačevati davkov, kar je za družbo dolgoročno uničujoče. Ekonomska kriza je težavo brezposelnosti mladih povečala.

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje je bilo 31. oktobra 2009 v Sloveniji prijavljenih 13.738 mladih do 35 let, ki so iskalci 1. zaposlitve. V povprečju iščejo zaposlitev 9,6 meseca.



POGUMNO SKOČI NA TRG ZAPOSLITEV

Prav zato, ker so mladi težko zaposljivi, so jim v podporo v zavodu TiPovej! oblikovali sodobno podporno okolje **Levji skok**. Z njim ti dajejo možnost, da se aktiviraš in poiščeš svojo priložnost na trgu dela.

Podporno okolje **Levji skok** sproža procese notranje motivacije, ki ti daje energijo za soočanje z zunanjimi dejavniki (trg dela, družba, pričakovanja,

standardi). Osredotoča se na razvoj treh ključnih kompetenc, danes potrebnih za uspešno samostojno življenje: ustvarjalna inovativnost, učenje učenja in dejavno vključevanje v družbo.

DRODJE, KI TI JE NA VOLJO

Levji skok te na zanimiv način vodi skozi tri razmisleke, ki ti pomagajo najti pravo službo:

☆ Spoznaj se:

Kdo sem, kakšne so moje potrebe in želje, kje so moje meje in moje priložnosti?

☆ Spoznaj trg možnosti:

Tehnike raziskovanja, vrednotenja in izbiranja možnosti, ki so mi na voljo.

☆ Naredi načrt uspeha:

Kako začeti in kako vztrajati pri izvedbi osebnega zaposlitvenega načrta.

Poleg tega praktičnega spletnega pomagala je na voljo tudi **7-dnevni trening veščin zaposlovanja**. Za novembrski 7-dnevni trening veščin zaposlovanja, ki se je že iztekel, je število prijavljenih preseglo število prostih mest. Informacije o prihodnjih treningih bodo na voljo na www.levjiskok.si ☆

Projekt LEVJI SKOK je podprt s subvencijo Islandije, Liechtensteina in Norveške prek finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma ter s strani Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo v sodelovanju z Javno agencijo za tehnološki razvoj.

DECEMBER. MESEC OKRASKOV IN LUČK, KUHANEGA VINA, ZABAV, TREMUTKOV Z DRUŽINO IN PRIJATELJI IN PREDVSEM MESEC DARIL, DARILC IN PRESEMEČENJ. HKRATI PA TUDI MESEC, KI ZA SABO PUSTI PRAZNO DENARNICO, KUP POSUŠENIH BOŽIČNIH DREVES, GMOTO SMETI IN NEUPORABLJENIH DARIL. NAJ BO LETOS REZULTAT DRUGAČEN.

Vsako leto podarimo in prejmemo ogromne količine daril. Vendar ali se spomniš, katera darila si lani podaril in katera prejel? Lahko na prste le ene roke prešteješ vse drobnarije, ki si jih dobil v dar in zdaj stojijo na polici in te nase opozarjajo le z debelo plastjo prahu?

EKO DARILA

Bodi letos ustvarjal en, ekološki, varčen in izviren. Podari drugačno darilo. Obdarovanec si bo zapolnil darilo, ki mu bo prineslo neko novo izkušnjo, ki mu bo izpolnilo (skrito) željo in ki ga bo presenetilo. Podari nekaj zares osebnega. Bon za letalsko karto, bon za jezikovni tečaj. Pelji prijatelja na bungee skok ali na koncert njegove najljubše skupine. Naredi darilo sam. Oblikuj nakit, speci piškote, sestavi kolaž iz fotografij. Možnosti je neskončno. Seveda ta način obdarovanja od tebe zahteva nekaj več truda kot le skok v najbližje trgovsko središče, ampak saj naj bi bistvo obdarovanja bilo izkazovanje pozornosti in razveseljevanje bližnjih in ne obdarovanje samo.

EKO ZAVIJANJE

Drugačnemu, izvirnemu darilu pa seveda pristaja tudi drugačen način zavijanja. Z malo ustvarjalnosti lahko darilo zaviješ na poseben, nenavaden, eko način. Uporabiš lahko star ovojni papir, darilne vrečke, blago in pravzaprav vse, česar doma več ne potrebuješ. Tako boš obdarovanca razveselil, ker bo vedel, da si si za njegovo darilo vzel več kot dve minuti, in tudi mati narava ti bo hvaležna, ker boš v nekaj letih s tem rešil drevo ali dve.

Stopi iz ponorele potrošniške množice, naredi nekaj po svoje, prihrani si vstop v novo leto z luknjo v denarnici in pokaži okolici, da se lahko praznični duh ohranja na veliko bolj ekološki način kot do zdaj. In zapomni si, šteje kakovost ideje za darilo in ne količina denarja, ki si jo za nakup porabil. ★

★ Nekaj idej za eko darila: **KLIK!**

★ Ideje za eko zavijanje daril: **KLIK!**

★ Naj bo letošnji božič zelen: **KLIK!**

★ Ed Byrne se tematike prazničnih dni loti na zabaven način: **KLIK!**

tekst: **Alenka Počkar** ★ foto: **SPOTTESBARTON (Flickr)**

LOOK



PUSTOLOVSKO-ADRENALINSKI VODNIK

za OUTDOOR

friske

V Kranjsko Goro!




ALPSKO SMUČANJE

Na kranjskogorskem smučišču najdeš tiste 'čisto lahke' proge za začetnike kot tudi tiste 'profi, ultra strme' v Podkorenu, kjer se odvija tudi vsakoletni **svetovni pokal v alpskem smučanju za moške** (naslednji bo 30. in 31. januarja 2010). Smučišče je atraktivno predvsem zaradi snežnega parka, kjer se smuča in borda ne le podnevi, ampak tudi ponoči ob soju reflektorjev. Ob smučišču se nahaja tudi en kilometer dolga sankška proga, na vrh katere se povzpneš kar z žičnico. Pa naj te ne skrbi pomanjkanje smučarske opreme ali znanja; na voljo je pestra ponudba smučarskih šol in izposojevalnic. www.kr-gora.si in www.kranjska-gora.si.



TEK NA SMUČEH

Ko zmanjka denarja za smučarske karte, se lahko preizkusiš še v teku na smučeh! Na prvi pogled ne tako zanimiv šport ti lahko še prehitro zleze pod kožo in ti postane noro všeč. Pod smučiščem v Kranjski Gori je vsako zimo, ko zapade dovolj snega, urejena tekaška proga. Le-ta vodi vzporedno z glavno cesto od Kranjske Gore v smeri proti Ratečam v Planico in Tamar. Tekiški progji sta tudi v Gozdu Martuljku in v Mojstrani. Zemljevide prog najdeš **tukaj** 

SANKANJE

Hoja po snegu pa še v klanec! Malokomu bi se dalo mučiti z enurno hojo, če ne bi bil na koncu nagrajen z adrenalinskim sankškim spustom. Brž ko slišiš, da so ceste na gorenjskem zasnežene, vrzi sanke v avto in se zapelji do Tamarja, Gozda Martuljka ali Tromeje. Pazi le, da te ne prehitijo odjuga!



SNEŽNI TAKSI, KRPLJANJE, TURNO SMUČANJE, BAKLE ...

Če so ti všeč nenavadne, inovativne, skoraj že malo nore aktivnosti na prostem, se s svojevrstnim snežnim taksijem lahko popelješ po zasneženih okoliških poteh, kar lahko združiš še s krpljanjem ali freeride smučanjem. Z vodniki se lahko odpraviš na priljubljene turnosmučarske podvige v Sloveniji, kot so smuk z Mojstrovke, Kotovega sedla (Jalovec), izpod Kriške stene, za Cimrom, ali na ledno plezanje. Če si bolj romantične duše, se lahko v soju bakel na saneh popelješ v idilično planinsko kočjo v Krnici ali pa se odločiš za organiziran spust s sanmi v soju bakel po urejenih sankških progah, kamor te popeljejo s terenskimi vozili. www.sednjek.si

WELLNESS

In če ti bo zunaj le premrzlo, ti kranjskogorski hoteli nudijo celo paleto različnih vodnih užitkov; masažnih bazenov, finskih, turških in infrardečih savn ... kot npr. v **Vodnem parku Aqua Larix**.

EDUKACIJA POPUSTI V KRANJSKI GORI

- ★ **Hoteli Larix, Alpina, Špik, Prisank KLIK!** 15 % na polpenzion
- ★ **Hostel Pr'atko KLIK!** 10 % na nočitve daljše od 3 dni
- ★ **Liznjekova domačija KLIK!** 25 % na vstopnino





AIR - LOVE 2

★ 14. december 2009, Hala Tivoli, Ljubljana

Primanjkuje zraka? Francoski elektronski pop duet se je ob izidu novega albuma LOVE 2 podal na turnejo, 14. decembra se bo ustavil tudi v Hali Tivoli.

★ <http://en.aircheology.com>

ZLATA LISICA

★ 16. in 17. januar 2010, Maribor

Tradicionalna mednarodna smučarska tekma za svetovni pokal, ki vsako leto požanje veliko zanimanja, tudi tokrat gosti tekmovalke z vsega sveta.

★ www.zlatalisica.si

INFORMATIVA 10

★ 29. in 30. januar 2010, Gospodarsko razstavišče, Ljubljana

Dobrih 14 dni pred informativnimi dnevi se bo že drugič zapovrstjo odvil sejem za vse izobrazbe in informacij željne. Sejem o izobraževanju, štipendiranju in zaposlovanju Informativa 10.

★ www.informativa.si

PUSTOVANJA

★ 12.–17. februar 2010, po Sloveniji

Po novoletnem počitku kmalu pride na vrsto pustno rajanje. Cerknica in Ptuj sta glavni destinaciji zabave željnih šem, pustnih sprevodov pa gotovo ne manjka v vseh večjih mestih..

★ Ptuj ★ Cerknica ★ Ljubljana 

BOŽIČNI SEJEM

★ 3. december 2009 do 2. januar 2010, Ljubljana

Da so zimske noči malo svetlejšee, s 3. decembrom poskrbi vsakoletno prižiganje prazničnih luči. Za zabavo za vse, od najmlajših pa do najstarejših, pa poskrbi pester praznični program prireditev.

★ www.visitljubljana.si



DOMAČI DOGAJENKI + UJI

PRAZNIČNI SEJMI

★ Decembar 2009, po Evropi

Okrašena mesta, na tone lučk, praznične pesmi, kuhano vino, medica in založene stojnice ne pričarajo čarobnega vzdušja samo v Ljubljani. Obisk evropskih mest v zadnjem mesecu v letu je še posebej čaroben.

★ Dunaj ★ Linz ★ Salzburg ★ Budimpešta ★ Rim 



KARNEVAL V BENETKAH

★ 6.–16. februar 2010, Benetke, Italija

V Italiji pustovanje jemljejo zelo resno, saj traja kar deset dni. Noro rajanje v tradicionalnih maskah slavni Benetk je gotovo nekaj, kar je vredno videti vsaj enkrat.

★ www.carnevale.venezia.it

KARNEVAL V KÖLN

★ 11.–16. februar 2010, Köln, Nemčija

Največji evropski pustni karneval v Kölnu s tematskimi dnevi (dan za ženske, dan za svečane obleke) je prava zabava za tiste ljubitelje pusta, ki radi skočijo v tujino.

★ www.koeln.de/tourismus/karneval



FRANZ FERDINAND

★ 10. december 2009, Gradec / 11. december 2009, Dunaj, Avstrija

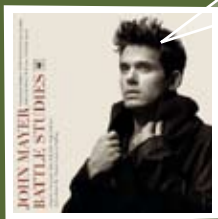
»Do you never wonder?«

sprašujejo nadobudni fantje iz Glasgowa v enem izmed hitov albuma, ki je izšel januarja 2009. Za rock kvartet, ki je že s prvim albumom skočil med zvezde, zdaj pa po sceni ravsaja že s tretjim, se izlet do Gradca gotovo izplača.

★ www.franzferdinand.co.uk

John Mayer ★★★★★ Battle Studies

John Mayer se mi je vedno zdel precejnjen, njegov debitantski album otročji, vzdevki velikega kitarista pa preveliko malikovanje. No, pa me je presenetil. Album, ki so ga mnogi kritiki raztrgali, nosi veliko melanholije, ščepec navihanosti in zvrhan koš čustev. Pa ne tistih tarnajočih vzdihov in 'ubogi jaz' vzklikov, pač pa odkritosrčen zlom, zahtevno srečo, razgaljeno srce. Ne računaj, da se ti bo prikupil takoj, ko ga potišneš v predvajalnik. John Mayer ni težki roker, ni najboljši kitarist vseh časov in škoda je, da večino medijske izpostavljenosti dobi zaradi svojih spremljevalk. No, če jim »serenadiraj« s tako glasbo, jim je pol odpuščeno.



Alice in Chains ★★ Black Gives Way to Blue

Layne Staley je bil tisti, ki je čudoviti glasbi skupine Alice in Chains (AIC) vdihnil dušo. Njegova besedila pogosto niso imela smisla, kar ni presenetljivo glede na njegovo zasvojenost, vendar pa so prav v tem nesmislu mnogi našli svoj mir, svojo uteho in izpoved najglobljih čustev. Da so AIC po njegovi smrti še vedno AIC, le z drugim pevcem, je tako absurdno, kot če bi Nirvana za novega pevca vzela Robbieja Williamsa. Glavni vokal ni Laynova zamenjava, William DuVall, pač pa kitarist, Jerry Cantrell, čigar glas je nujno potreben za prepoznavnost. Besedila poskušajo slediti Laynovi e(z)teričnosti, a jim ne sežejo do gležnjev. Glasba AIC je tu, a duše ni.



nova glasba



Robbie Williams ★ Reality Killed the Video Star

Mogoče mu nisem dala dovolj priložnosti, ampak Robbie, ki je pred leti pel polne pesmi samozaničevanja, je bil pristen in lahko smo mu verjeli. Zdaj, ko tri leta ni izdal albuma, niha med 'jaz sem car' in 'sovražim se'. Skladbam manjka ostrine, manjkajo več kot le običajne pesmi, ki se ti usedejo v možgane in te ne zapustijo cel dan. Resda se je Robbie pred kratkim vrnil s klinike za odvajanje od zasvojenosti, a bi morda pričakovali nekaj več globine, več dimenzij ali vsaj kakšno globoko misel, če že ne dobre simfonije. Otvoritvena skladba naj bi govorila o pokojnem Jacksonu in to je najzanimivejše dejstvo o celem albumu, ki je dolgočasen od prve do zadnje note.

Norah Jones ★★★★★ The Fall

Norah Jones se gre rokerico. Zares! Skozi svoje ponavljajoče se skladbe je postala rahlo dolgočasna in si ni zaslužila niti ni dobila podobne pozornosti že vse od svojega multigrammyjevskega prvenca. Njen mehak, zapeljiv in zasanjan glas prevladuje nad vso glasbo in poslušalca potegne v svojevrsten svet, v katerem se ti zdi, da ves čas – padaš! Ampak to je sladek padec; tak, v katerem imaš čas uživati v poletu in opazovanju magične okolice. Manj klavirja, kot smo ga vajeni, več kitar in skorajda konceptualni album. Album je tako sočen, da bi vanj lahko zagrizel kot v zrelo jabolko in se prav bedasto in srečno smehljaj, ko bi ti sladek sok polzel po bradi.



VELIKO FILMOV JE NAVDIH DOBIL PO ZGODBAH
 IZ KNJIG. POGOSTO SE CELO ZGODI, DA LJUDJE
 KNJIGO SPREGLEDAJO ALI NAKOJ POZABIJO,
 KO SE IZ NJE RAZVIJE OSKARJEVSKI FILM ALI
 NEVERJETEN SPEKTAKEL. MI TI PREDSTAVLJAMO
 TRI IZMED NOVEJŠIH.

Za na vlak
 ali potep s tabo
 že 10 let!
 EUR 2,25

JON RONSON. THE MEN WHO STARE AT GOATS

Že prva vrstica v knjigi ti da misliti: "To je resnična zgodba." Če je ali pa ni, te bo nedvomno pritegnila, potegnila in prevzela. Nova zgodba o teoriji zarote, ko si bil prepričan, da so vse teorije zarote že uporabljene, te bo presenetila. Leta 1979 naj bi namreč najbistrejši umi ameriške vojske ustvarili tajno enoto, ki se je uprla vsem dobro znanim zakonom vojnih postopkov in fizike, saj naj bi se vojaki učili nevidnosti, hoje skozi stene in celo ubijanja koz samo s pogledom. Pisatelj pokaže, kako se je ta enota ohranila trideset let in je še danes dejavna med ameriški vojniki.

★ <http://...-men-who-stare-at-goats/>
FILM: Men Who Stare At Goats **KLIP!**



F. SCOTT FITZGERALD. THE CURIOUS CASE OF BENJAMIN BUTTON

Kratka zgodba, ki govori o otroku, ki se rodi star 70 let, je bila preoblikovana v eno največjih uspešnic preteklega leta. V izvirni zgodbi zna Benjamin le nekaj ur po rojstvu že govoriti, vendar se ga njegov oče sramuje, zato ga prisili, da si obrije brado in pobarva lase ter se igra z otroki v soseščini. Benjamin sicer uboga, vendar raje kadi cigare, bere časopis in se družijo s svojim dedkom. Zgodba nato spremlja Benjamina skozi njegove tegobe in veselja, ki jih doživlja v obratnem vrstnem redu kot vsi ostali ljudje na tem svetu.

★ www.readbookonline.net/read/690/10628
FILM: The Curious Case Of Benjamin Button **KLIP!**



BERNHARD SCHLICH. DER VORLESER (BRALEC)

Zgodba, ki je Kate Winslet končno prinesla oskarja, je povedana v treh delih. Pripoveduje jih Michael Berg, protagonist zgodbe. Na začetku se petnajstletnik sreča s šestintridesetletno Hanno Schmidt, ki mu pomaga, ko mu na cesti postane slabo in zbolijo. Ko se vrne, da bi se ji zahvalil, začneta razmerje, vendar kljub fizični bližini ostaneta čustveno oddaljena. Hanna je do njega pogosto neprijazna in ga verbalno in fizično napada. Prosi ga, naj ji bere iz knjig, ki so obvezno šolsko branje. Osem let pozneje se Michael kot študent prava udeleži sojenja vojnim zločincem in med obtoženimi prepozna svojo nekdanjo ljubico.


★ www.bookrags.com/studyguide-reader
FILM: The Reader **KLIP!**



tekst: Sunshine

FILM

KNJIGOV
 IN
 FILMOV

SE KDAJ VPRAŠAŠ, KAKŠNA BI MORALA BITI URA FIZIKE, DA BI PRITEGNILA TUDI TISTE 2 NAJMANJ ZANIMANJA? TE MORDA ZANIMA KAJ VEČ O OPTIČNIH ILUZIJAH? KAJ PA UČENJE KITAJŠČINE? 

Znanje na konicah prestov




TED TALKS

TED talks je portal s kratkimi brezplačnimi videopredstavitvami najrazličnejših znanstvenih, strokovnih, zabavnih in poučnih tem, o katerih predavajo priznani svetovni strokovnjaki.

ACADEMIC EARTH

Academic Earth je še ena zbirka videov in tečajev, posnetih na najprestižnejših svetovnih univerzah (Berkeley, Harvard, MIT, Princeton, Stanford, UCLA, Yale). Poleg samih videov vsebujejo nekatera predavanja tudi prepise le-teh.


DIGG SCIENCE

 **Digg Science** je spletna stran, na kateri ljudje objavljajo novice s področja znanosti, obiskovalci portala pa jih ocenjujejo. Najzanimivejše novice so najboljše ocenjene.

ENCYCLOPEDIA BRITANNICA

Portal Encyclopedia Britannica nudi veliko raznovrstnega znanja in je primeren tudi za učitelje in učence (priprave na učne ure, gradiva za interaktivne table, šolske časopise ...).

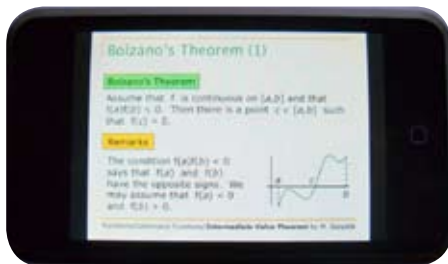
GOOGLE UČENJAK (SCHOLAR)

Google Učenjak je stran, s pomočjo katere lahko iščeš po akademski literaturi. Omogoča iskanje po različnih disciplinah, člankih in zbirkah univerz in akademskih organizacij. 

ITUNES U

iTunes U je največja svetovna zbirka brezplačnih izobraževalnih materialov, ki vsebuje prek 200 tisoč avdio-

Predstavljamo nekaj najbolj priljubljenih informativno-izobraževalnih portalov, kjer najdeš ogromno koristnih informacij, ki ti lahko pomagajo pri študiju ali zgolj potešijo tvojo radovednost na ostalih področjih. Vsebine so na voljo v avdio-, video- ali tekstovnem formatu. Večina vsebin je brezplačnih, a v angleščini.



in videogradiv, ki jih objavljajo svetovno priznane univerze. Je tudi odličen vir gradiv za m-učenje (mobile learning) za vse, ki imajo iPod ali iPhone.

MIT OPENCOURSEWARE

MIT OpenCourseware je zbirka multimedijških gradiv, zapiskov, skript, proforsorskih beležk in izpitov na MIT-u, Massachusetts Institute of Technology v ZDA.

VIDEOLECTURES.NET

Portal Videolectures.net ponuja brezplačna, odprtokodna gradiva s svetovnih konferenc, univerzitetnih predavanj, delavnic, znanstvenih posvetov in drugih uglednih dogodkov. Projekt, ki se je s pomočjo evropskih sredstev začel v Sloveniji in postal prepoznaven po vsem svetu.

Nagradni natečaj

SVET PO OKUSU MLADIH

Kakšen bi bil po tvojem mnenju svet po okusu mladih, če bi mladi imeli večji pomen v družbi; če bi lahko odločali o izobraževanju, zaposlovanju, reševanju stanovanjske problematike in o drugih področjih vsakdanjega življenja mladih?

Sodeluj na spletnem natečaju "SVET PO OKUSU MLADIH" - svoje mnenje oz. idejo zapakiraj v obliki **fotke, grafita, filmčka, animacije** ali drugega avdio/ vizualnega prispevka z **ustreznim sloganom ali razlago**.

Nato svoj kreativni izdelek objavi v spletni galeriji na www.EJKArtica.si/galerija (album Natečaj Svet po okusu mladih) - časa imaš do **31. januarja 2010**. Do 22. februarja 2010 bo nato potekalo spletno glasovanje za najboljši prispevek.

HUDE NAGRADE bodo podeljene tako za najbolj kreativne ideje kot tudi za vnete glasovalce. Več o natečaju: **KLIK!**



»Zakon bi bilo, da bi imeli mladi več priložnosti za pridobivanje izkušenj in znanja v tujini. Pri projektu EYCAdeMY sem tako spoznal ljudi iz vse Evrope in postal moderator mladinskih raziskav!« (Miha K.)

Natečaj Svet po okusu mladih organizira program **Ej!KArtice** – evropske kartice za mlade, v okviru projekta **ZavednoMLADI**.

Nagradni natečaj portala

TRAF0

TRAF0 - nov interaktiven portal za vse mlade do 30. leta, ki odpira oči, razširja obzorja in ve skoraj vse, te vabi k sodelovanju v nagradnem natečaju!



Prispevaj svoje ideje, povej **zgodbo**, **objavi video** ali **fotko** (v angleščini) in zadeni super **multimedijske nagrade!** Povej, kaj te razburja, kdo je tvoj vsakdanji heroj, katero potovanje je spremenilo tvoje življenje ali zgodbo o čem, kar ti je pomembno in bi rad, da bi tudi drugi zvedeli za to. Sodeluješ lahko v treh tekmovalnih kategorijah:
Shout it out, Do as I do, How I got from A to B.

In nagrade? Če do **31. januarja 2010** objaviš vsaj en svoj prispevek na portalu TRAF0, lahko zadaneš katero od **multimedijskih igrčk (iPod Touch)** ali **evropsko kartico za mlade**.

Več o natečaju...
www.europeanyouthcard.org/trafo



Portal TRAF0 je ustvarila **EYCA** – zveza evropskih kartic za mlade, v okviru katere v Sloveniji deluje program **Ej!KArtica**.